
Shatashloki Nrisimhadhyanam

शतश्लोकी नृसिंहध्यानम्

Document Information

Text title : Shatashloki NRisimhadhyanam

File name : shatashlokInRRisiMhadhyAnam.itx

Category : vishhnu, dashAvatAra, viShNu, dhyAnam, shataka

Location : doc_vishhnu

Proofread by : Manoj Kumar Barman

Description/comments : nRRisiMhakosha 3 upAsanA khaNDa uttarArdha

Latest update : August 11, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 11, 2025

sanskritdocuments.org

ललज्जिकाप्रपञ्चास्थप्रकाशितरदावलि ॥ ११ ॥
 श्मश्रुलम्बितसृक्वाणं किञ्चिद्दुःखितलुवम् ।
 स्तब्धधूरोपमपक्ष्माणं तिर्यगालम्बिकेसरम् ॥ १२ ॥
 ककुदं सशिरः कण्ठप्राकुञ्चितकयोश्चयम् ।
 नीलग्रीवं प्रकृत्यात्मा श्रीवत्साङ्घितवक्षसम् ॥ १३ ॥
 विस्तीर्णोरस्थललुठत्पुरुषात्मककौस्तुभम् ।
 विष्टब्धपार्श्वपृष्ठास्थिमग्रनाभ्यङ्घ्रितोदरं ॥ १४ ॥
 तिर्यकसंस्थिजङ्घोरुं जन्वाङ्घितकरद्रयम् ।
 तीक्ष्णोन्नम्बजालिरोचिर्विद्रावितासुरम् ॥ १५ ॥
 तिर्यक्पादतलस्पर्शकृतार्थीकृतवासुकिम् ।
 किरीटलारकेयूरकाञ्चीकटकभूषितम् ॥ १६ ॥
 आयुक्तजङ्घामरणं पादान्तव्यामनूपुरम् ।
 रत्नाङ्गुलीयकज्योतिरुद्भासित दिगम्बरम् ॥ १७ ॥
 समकर्णान्तविन्यस्तयारकुण्डलभूषितम् ।
 पञ्चभूतात्मिकां पञ्चरूपामालां य बिभ्रतम् ॥ १८ ॥
 वामारुगतया लक्ष्म्याश्लिष्टे दक्षिणबाहुना ।
 धधत्या वामहस्तेन दाडिमं सुमनोहरम् ॥ १९ ॥
 स्वर्णरत्नाभरणया पीतकौशेयवस्त्रया ।
 छिरण्यवर्णयान्यस्तदृशा स्वामिमुष्माभ्युजे ॥ २० ॥
 नानारूपधरैः शस्त्रैः पृष्ठपार्श्वगतैः पृथक् ।
 स्वस्वायुधोद्यतकरैः मूर्तिमद्भिरुपासितम् ॥ २१ ॥
 सयामरैर्विरजयमानं लक्ष्म्याद्यामिश्र शक्तिभिः ।
 संसाङ्गताभ्यनुरक्ताभिरन्याभिः परिवारितम् ॥ २२ ॥
 यक्ष पन्नगगन्धर्वविद्याधरवधूगणैः ।
 नृत्यवादित्रसङ्गीतस्तुतिभिः काङ्क्षितेक्षाणं ॥ २३ ॥
 सुरासुरगणैश्चैवं प्रसादावामदर्शनैः ।
 कृताञ्जलीभिराज्ञार्थं किङ्करैर्दूरतस्थितैः ॥ २४ ॥

अन्तरिक्षगतैः सिद्धैः योगिभिः सनकादिभिः ।
 संस्तूयमानमेकाद्यैरुच्यजुःसामभन्त्रगैः ॥ २५ ॥
 ऐशानीं दिशमारभ्य मलायङ्कदलस्थितैः ।
 पद्मासनैरभिमुण्वैर्वाक्षिमाणां सुदृशनैः ॥ २६ ॥
 नारायणैर्वासुदेवैः केशवाद्यैर्यथाङ्कमम् ।
 ब्रह्माद्यैर्नारिसिद्धेश्च स्वस्ववर्णायुधान्वितैः ॥ २७ ॥
 पुरस्ताद्भ्रसुभिस्तस्य रुद्रैर्दक्षिणास्थितैः ।
 यक्षस्य पश्चादादित्व्यैर्विश्वेदेवैर्यथाप्युदङ् ॥ २८ ॥
 उपोपविष्टः पादान्ते ब्रह्मविष्णुमडेश्वरैः ।
 स्वस्वायुधकडैरुध्वं कृताञ्जलिपुटधरैः ॥ २९ ॥
 तथैवोपस्थितं चन्द्रसूर्याभ्यां पार्श्वयोद्धयोः ।
 मलाविलूतिसंस्थानं सर्वदेवात्मकं प्रभुम् ॥ ३० ॥
 ब्रह्माज्ञेयः शिरस्तस्य पितरः सर्वषयः सटाः ।
 रुद्रो ललाटं विद्युत्भूरश्विनौ नासिके स्मृतौ ॥ ३१ ॥
 श्रोत्रे दिशोथ गण्डौ द्वौ नारदस्तुम्भरुस्तथा ।
 भुभुमङ्गीरदाभानि दंष्ट्रास्ता कालरात्रयः ॥ ३२ ॥
 धावापृथिव्या वोष्ठौ द्वौ रसना तु सरस्वती ।
 वेदा वाचस्पतिः कण्ठः स्कन्धौ गुडविनायकौ ॥ ३३ ॥
 स्तनौ बृहस्पतिः शुक्रः सेन्द्रादेवास्तु बाहवः ।
 सर्पा अङ्गुलयो ज्ञेयाः शस्त्रास्त्राणि तथा नभाः ॥ ३४ ॥
 लक्ष्मीर्वक्षस्थलं तस्य प्राणो नारायणात्मकः ।
 धर्मात्मानौ चर्म वर्म नाभिर्गगनमुच्यते ॥ ३५ ॥
 जगत्त्रयं जठरं साध्याः पाशे द्वे धति ङि श्रुतिः ।
 पृष्ठं तु मरुतो देवा लिङ्गं तस्य प्रजापतिः ॥ ३६ ॥
 उरु द्वौ वसवः प्रोक्तौ जङ्घे स्वयंरणौ तु भूः ।
 सिद्धाः साध्या पुरारोमा नद्यो धमनयः स्मृताः ॥ ३७ ॥
 अस्थीनि पर्वतास्तस्य हिरण्यं रेत उच्यते ।
 कोधो रुद्रः समाभ्यातो जयोतिर्बैरवपुधृङ् ॥ ३८ ॥

शङ्खचक्र गदाशाङ्क चक्रं लोहित मुच्यते ।
 शङ्खचक्रगदाशाः शङ्खशङ्खनिभः स्मृतः ॥ ३८ ॥
 गदा चक्राञ्ज शाङ्गी गतापीता निगद्यते ।
 सशागचक्राञ्जगदं शार्ङ्गीनीलाम्बुदप्रभम् ॥ ४० ॥
 बाणा जपानिभानीली शङ्खचक्रधनुर्धराः ।
 भङ्गचक्रगदाशाङ्ग भङ्गो धूम्रः प्रकीर्तितः ॥ ४१ ॥
 गदाभुद्धिरलङ्कारः शङ्ख शाङ्गाद्विधा स्थितम् ।
 भूतादीन्द्रियादींश्च मनश्चक्रं विदुर्बुधाः ॥ ४२ ॥
 शरास्तानिन्द्रियाण्याहुर्बुद्धिकर्मात्मिकानि वै ।
 विधां भङ्गं तथैवाहुर्द्विधा यर्म सूच्यते ॥ ४३ ॥
 शूलं ललं य मुसलं धवलं त्रितयं स्मृतम् ।
 शूलादि प्रथमं कृत्रा शङ्खचक्रगदाधराः ॥ ४४ ॥
 यतुर्भुजास्ते चक्राद्याः सुवर्णवसनायुधाः ।
 यक्रादि चिह्न मुकुटाः भङ्गो ज्ञेयोरुष्णाम्बरः ॥ ४५ ॥
 अथ षट्श्लोकैः कथ्यते ।
 आधा यतुर्ये यके ऋतुपुरुषाण्यै रसैस्सदलैः ।
 षमिति पीतान्तत्रान्तर्मायया वेष्टिता नेमिः ॥ ४६ ॥
 वेदाङ्गायत्री जगत्यनुष्टुभं दलं शेषम् ।
 यक्रत्रितयं तत्र ह्निमिति शुक्ला भङ्गिर्मायया ॥ ४७ ॥
 स्फुरदट्टलासविकटोग्रदंष्ट्रीमाननान् रौद्रान् ।
 पिङ्गोर्ध्वभीमकेशान् भीमाक्षान्नवर विप्रश्चान् ॥ ४८ ॥
 यक्रधरं सरोजभङ्गाङ्कुशपाशमुसलगदाः ।
 सल सर्वैराभरणैरमलैर्दधातः सुदर्शनान्वन्दे ॥ ४९ ॥
 असितानसितसुपीतक्षितिलक्ष्मीभ्यां परिभक्तान् ।
 यक्राम्बुजं शङ्खगदाधधतो नारायणाण्वन्दे ॥ ५० ॥
 प्रणतोऽस्मि वासुदेवान् यक्रधराम्बुजगदलस्तान् ।
 निभिलविभूषणभूषित सितवपुषः सितरोजगतान् ॥ ५१ ॥

शङ्खयङ्कगदापद्यैः केशवः कनकप्रभः ।
 क्षीराम्भोजगदायङ्कधरैः नारायणः स्मृतः ॥ ५२ ॥
 माधवः शङ्खयङ्काब्ज गदाहस्तोजपानिभः ।
 मनःशीलाभो गोविन्दो गदापद्मदरादिभिः ॥ ५३ ॥
 सपद्मशङ्खादिगदो विष्णुश्चालक्तकप्रभः ।
 शङ्खयङ्कगदापद्यैर्जुनो मधुसूदनः ॥ ५४ ॥
 सगदाशङ्खयङ्काब्जो नीलाब्जाम्बुविङ्कमः ।
 रक्तशङ्कगदापद्मशङ्खैर्वाभिन उच्यते ॥ ५५ ॥
 यकीदारीगदीसाजश्रीधरः कुमुदप्रभः ॥
 काशमीराभो दुर्षीकेशः सयङ्काब्जदरोगदी ॥ ५६ ॥
 पद्मयङ्क गदाशङ्खैः पद्मनाभो जनप्रभः ।
 दामोदरः शङ्खगदायङ्काब्जैः क्षीरसन्निभः ॥ ५७ ॥
 स्फुटिकाभो वासुदेवः शङ्खाद्यङ्कगदाधरः ।
 सङ्घर्षणोदराब्जादिदरैः कनकसन्निभः ॥ ५८ ॥
 शङ्खागदीसाब्जयङ्की प्रद्युम्नो वज्रसन्निभः ।
 गदीशङ्खी साब्जयङ्कस्त्वनिरुद्धो सितप्रभः ॥ ५९ ॥
 ब्रह्माद्या नारसिंहास्तु स्वस्ववक्ष्णालक्षिताः ।
 नृसिंहाकारवदनाः सर्वे अथ त्रिलोचनाः ॥ ६० ॥
 दधाति स्रुवरस्रुवौ ब्रह्माविष्णुश्चकसशङ्खकम् ।
 महेश्वरः शूलयापौ पुरुषः शङ्खयङ्कभृत् ॥ ६१ ॥
 दधाति येश्वरः शूलं उभरुं य यथाकमम् ।
 लेभनी पुस्तकं येति दधाति द्वे सरस्वती ॥ ६२ ॥
 पद्मद्वयं दधाति श्रीगौरी नीलोत्पलद्वयम् ।
 प्रकृतिश्च तथा -विद्या पाशाङ्कुशधरे शुभे ॥ ६३ ॥
 अर्भीतिवरदाः सर्वे धवलास्ते यतुर्भुजाः ।
 पुरुषं द्विभुजं देवित् प्रवदन्ति निरायुधम् ॥ ६४ ॥
 अेकादशोत्तरे विष्णुरुपधृक् यङ्कशङ्खिनः ।

ॐ काराङ्कित वक्ष्मास्तु पीतओङ्कार उच्यते ॥ ६५ ॥

ओङ्कारानन्तरं मात्राश्चतस्रस्तस्य संस्थिताः ।

वेदाः साङ्गाः सशाभाश्च विज्ञेयास्तदनन्तरम् ॥ ६६ ॥

पञ्चाग्नेयस्ततो ज्ञेयाः सप्तव्याहृतयस्तथा ।

लोकपालास्ततश्चाष्टौ वसवोष्टौ ततः स्मृताः ॥ ६७ ॥

रुद्राः परं ततो ज्ञेयाश्चादित्यास्तदनन्तरम् ।

अष्टौ त्रिंशत्ततः पश्चान्महाभूतानि पञ्च य ॥ ६८ ॥

कालः पाशाङ्कुशीकालःश्चक्रं शङ्खीमनुस्मृतः ।

धूम्रः पाशाङ्कुशी मृत्युः श्यामौ ज्ञेयौ यमान्तकौ ॥ ६९ ॥

तौ पाशमुद्गरधरौ प्राणश्च ङदरीसितः ।

रक्ताञ्जद्वयवान् रक्तसूर्यः सोमस्तु पाण्डुरः ॥ ७० ॥

दधात्यमृतसम्मूर्णं कुण्डं दण्डं य शोभनम् ।

स विराट् पुरुषो ञ्जवः शुक्लश्चङ्कदरायुधः ॥ ७१ ॥

सर्ववर्णायुधैः सर्वे येतनायेतनात्मकम् ।

ब्रह्माद्विशक्तयश्चात्र सरस्वत्यादयः स्मृताः ॥ ७२ ॥

अर्धमात्राश्चतस्रस्ता ॐ कारस्यैव शक्तयः ।

सप्तव्याहृतयोऽग्नीनां वेदानां चैव शक्तयः ॥ ७३ ॥

वसवो हरिताः सर्वे ते ज्ञेया ऋग्यजुर्मिषाः ।

शूलभङ्गाङ्गिनो रुद्राः शुक्ला भस्मकपर्दिनः ॥ ७४ ॥

आदित्या लोहिताः सर्वे रक्ता अद्वयधारिणः ।

विश्वेदेवाः सुविशदाः सर्वे आणधनुर्धराः ॥ ७५ ॥

ब्रह्मा रक्तः सुवर्णो विष्णुः स्यात् श्यामसन्निभः ।

मडेशः शुक्लवर्णश्च विज्ञेयः सिंहावङ्गवः ॥ ७६ ॥

सर्वे यतुर्भुजास्तत्र केषाञ्चिद्विभुजः शशी ।

सकलावरणातीतं निरालम्बन-भावनम् ॥ ७७ ॥

नृसिंहं भावयन्त्येते तन्मयास्तद्विभूतयः ।

मन्त्रमूर्तिधरस्यास्य साङ्गाः पादाः श्रुतीरिताः ॥ ७८ ॥

હૃતશિરસ્તુ શિખા ચૈવ કવચં ચ યથાક્રમમ્ ।
 સમગ્રં ચ તથા મન્ત્રમસ્ત્રનેત્રવિવર્જિતમ્ ॥ ૭૯ ॥
 શસ્ત્રાણિ શ્રીનૃસિંહસ્ય પૂર્વોક્તાનિ પ્રચક્ષતે ।
 અસ્ત્રં તદેવ દેવસ્ય મહાયઙ્કાપ્યમીરિતમ્ ॥ ૮૦ ॥
 પ્રણવસ્ય તુ યા માત્રાસ્તાભિસ્તેષુ હૃદાદિષુ ।
 ભૂર્ભુવઃ સ્વઃસ્ત્રયો લોકાઃ બ્રહ્મલોકસ્તદાશ્રયઃ ॥ ૮૧ ॥
 અઙ્ગ્યાદયસ્તથા સૂર્યઃ સોમબ્રહ્માદયઃ સુરાઃ ।
 ચતુર્ધુ મન્ત્રપાદેષુ સમાત્રેષુ વ્યવસ્થિતાઃ ॥ ૮૨ ॥
 ઋગ્યજુઃ સામાથર્વાણઃ સાડ્ગાઃ શાખાઃ સમન્વિતાઃ ।
 મન્ત્રસ્ય પાદાશ્ચત્વાર ઇત્યાથર્વણી શ્રુતિઃ ॥ ૮૩ ॥
 પ્રણવઃ પ્રથમઃ પ્રોક્તો બ્રહ્મરૂપઃ સનાતનઃ ।
 રક્તાબ્જદ્વયવાન્ રક્તો ઘૃણિઃ સૂર્યો દ્વિતીયકે ॥ ૮૪ ॥
 તૃતીયે તુ ચજુર્લક્ષ્મીશ્ચાર્વડ્ગી પદ્મધારિણી ।
 તુર્યે નૃસિંહગાયત્રી નૃસિંહાકારધારિણી ॥ ૮૫ ॥
 ઉક્તાન્ય” ગાનિ મન્ત્રસ્ય સામ્ના શ્રુતિનિદર્શનાત્ ।
 જ્ઞાતવ્યં દેવદેવસ્ય ધ્યાનં સર્વોત્તમોત્તમમ્ ॥ ૮૬ ॥
 ઉદ્ધૃહણાતીહ ભૂતાનિ સર્વાણ્યુહ્યતેડપિ ચ ।
 સર્ગે વિસર્ગૈર્વાસૈશ્ચ યસ્તંવરં નમામ્યહમ્ ॥ ૮૭ ॥
 વિરામયતિ ભૂતાનિ સર્વાણિ વિરમત્પિ ।
 સર્ગે વિસર્ગૈર્વાસૈશ્ચ યસ્તં વીરં નમામ્યહમ્ ॥ ૮૮ ॥
 સ્વમહિમ્ના જગત્સર્વં વ્યાપ્નોતિ વ્યાપ્યતેડપિ ચ ।
 વ્યતિષિક્તો મહાદેવો મહાવિષ્ણું નમામ્યહં ॥ ૮૯ ॥
 જલન્યસ્તેજસા સ્વેન જ્વાલયત્રખિલં જગત્ ।
 અશેષમૂર્તિર્વિશ્વાત્મા જ્વલન્તં તં નમામ્યહમ્ ॥ ૯૦ ॥
 સર્વતોક્ષિશ્રુતિઘ્રાણં સર્વતઃ પાણિપાદકમ્ ।
 સર્વેન્દ્રિયૈરસમ્બન્ધં પ્રપદ્યે સર્વતોમુખમ્ ॥ ૯૧ ॥
 જગદ્ધિતં પ્રપન્નોડસ્મિ હ્યજિતં વીર્યવત્તમમ્ ।
 નૃવચ્ય સિંહવચ્યૈવ નૃસિંહં પરમેશ્વરમ્ ॥ ૯૨ ॥

यस्य भीमस्य देवाद्याः सर्वे भीत्यातिभीषणम् ।
 रुपं दृष्ट्वा पलायन्ते भीषणं तं नमाम्यहम् ॥ ८३ ॥
 भद्रं ददाति भक्तेभ्यो यः सदा भद्ररूपधृक् ।
 भद्राचारस्य गोभारं भद्रं तं प्रणमाम्यहम् ॥ ८४ ॥
 स्मृत एव हि भक्तानां यो हिस्रान्भारयत्यजः ।
 मृत्युं येवापमृत्युं य मृत्युं मृत्युं नमाम्यहम् ॥ ८५ ॥
 भक्त्या नमन्ति यं सर्वे देवाः सञ्जम् वादिनः ।
 भुक्तिमुक्तिप्रदं सर्व नमस्कार्यं नमाम्यहम् ॥ ८६ ॥
 यस्यात्मा सर्वमेवेदं योत्रः सर्व शरीरिणाम् ।
 सर्वभूतेषु यात्मानं सर्वात्मानं नमामि तम् ॥ ८७ ॥
 क्षीरोदार्यावमध्यस्थ योगिध्येयं परं पदम् ।
 अमितद्युतिमीशानं प्रपद्ये तं पिनाडिनम् ॥ ८८ ॥
 ऋतं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं योर्ध्वरितसम् ।
 प्रपद्येहं विरुपाक्षं शङ्करं नीललोहितम् ॥ ८९ ॥
 उभापतिं पशुपतिं तथा चैवामितद्युतिम् ।
 ईशानं सर्वविद्यानां नरकेसरिविभ्रतः ॥ ९० ॥
 ईश्वरं सर्वभूतानां प्रपद्ये कृष्णपिङ्गलम् ।
 तस्मात्तत्सञ्चिदानन्दमयं ब्रह्मस्वरूपिणाम् ... ९०९ ॥
 स्मृते सकलकल्याणं भाजनं यत्र जायते ।
 पुरुषस्तमजं नित्यं प्रजामि शरणं हरिम् ॥ ९०२ ॥
 यन्नामकीर्तनं पुसां सद्यो दहति पातकम् ।
 करोति याक्षयं पुण्यं प्रपद्ये ह्यनघवृषम् ॥ ९०३ ॥
 यस्यावताररुपाणि सद्यार्यन्ति द्विवीकसः ।
 अजानन्तः परं रुपं तं वन्दे पुरुषोत्तमम् ॥ ९०४ ॥
 यस्य पादोदकैः स्नात्वा यस्थोच्छिष्टानि भुञ्जते ।
 नित्यं भागवता भक्त्या तं वन्दे सात्वतः प्रियम् ॥ ९०५ ॥
 अथ दशकश्लोकैः कुलश्रुतिः ।

छंदं ध्यानशतं नित्यं पठतः श्रुण्वतोऽपि वा ।
पुनर्भवभयं नास्ति परलोकभयं कुतः ॥ १ ॥

सर्वैश्वर्यं ददातीह सन्तुष्टः परमेश्वरः ।
देहान्ते तारकं ब्रह्म व्यायष्टे कर्णमूलके ॥ २ ॥

तदेव व्यामकामोयं कथं सन्तोष्यतां प्रभुम् ।
मा मन्यध्वमिति प्राज्ञा भक्तिग्राह्या हि देवता ॥ ३ ॥

तुलसीदलमात्रेण जलस्य युलकेन तु ।
विहीणीते यमात्मानं भक्तोभ्यो भक्तवत्सलः ॥ ४ ॥

भवपाशं छिनत्येषः प्रददातात्यात्मनः पदम् ।
मानसार्थनमात्रेण भक्तिप्रीतो नृकेसरी ॥ ५ ॥

स्वधर्मपालनं सम्यग्द्रोहः सर्वजन्तुषु ।
श्रुत्वा भक्तिः परेशस्य मूलं सन्तोषकारणम् ॥ ६ ॥

ज्ञानयोगसहस्राब्दि भक्तियोगो विशिष्यते ।
धृति सञ्चिन्त्य सञ्चिन्त्य भक्तिमत्रे कृता षुधैः ॥ ७ ॥

संवत्सरोषिते देयमिदं ध्यानं सुधामिडे ।
न याभक्तेन याशान्तेन याशृद्धेन न यानृतौ ॥ ८ ॥

अस्थाने हि विनिर्मुक्ता मन्त्राः कृत्यास्तथैव य ।
तत्र निर्वीर्यतां प्राप्य विनिघ्नन्ति प्रयोजनम् ॥ ९ ॥

यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।
तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते मलात्मनः ॥ १० ॥

धृति श्रीरत्नमालाया श्रीतपस्वृतौ श्रीनृसिंह ध्यानशतकं सम्पूर्णम् ।

Proofread by Manoj Kumar Barman

—
Shatashloki Nrisimhadhyanam
pdf was typeset on August 11, 2025
—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

